

Ett opinionsverktyg för naturen

Förlust av biologisk mångfald, naturskydd och
EU-strategin för naturen

Contents

Naturen spelar roll, för att ...	3
Vi förlorar naturvärden som aldrig förr ...	4
Vi ser redan effekterna av förlusten av biologisk mångfald	5
Effekterna kommer att förvärras om trenden fortsätter	6
Men spelar det egentligen någon roll?	7
Så varför förlorar vi biologisk mångfald?	8
Berätta mer om kopplingen till klimatförändring	9
Känner folk till det här?	10
Hur kan vi hejda förlusten?	11
Finns det bra exempel vi kan ta efter?	12
Vad gör EU för att lösa problemet?	13
Vad kan jag själv göra?	15

Naturen spelar roll, för att ...

- ✘ ... biologisk mångfald är en förutsättning för allt liv på jorden
- ✘ ... förlorad biologisk mångfald betyder förlust av livsviktiga tjänster som våra samhällen är beroende av
- ✘ ... ekosystem och marken tar upp koldioxid och hjälper oss att begränsa klimatförändringens effekter

Biologisk mångfald är livets många former på jorden. Nätverket av alla livsformer är vad som väver samman livet, renar vattnet vi dricker, pollinerar våra grödor, renar luften vi andas, reglerar klimatet, håller våra jordar fruktbara, förser oss med medicin och ger industrin många av dess grundläggande byggstenar.

Ekosystemen står för ytterst viktiga tjänster som håller igång de system som är en förutsättning för liv. När vi förstör den biologiska mångfalden och det här systemet, sågar vi av grenen vi sitter på. Skadade ekosystem är känsligare och klarar inte av extrema händelser och nya sjukdomar lika bra. Välavvägda ekosystem däremot, skyddar oss mot oförutsedda katastrofer och när vi använder dem på ett hållbart sätt erbjuder de många av de bästa lösningarna på akuta utmaningar.

Vi behöver ekosystemen och biologisk mångfald av många skäl. Förutom ekosystemens inneboende värde och alla icke-materiella värden de ger oss – andliga och estetiska – utgör de själva grunden för alla ekonomier och samhällen. De bildar den infrastruktur som är avgörande för vårt välbefinnande och existens.

Det är farligt att förlora biologisk mångfald. Förlusten är ...

- ✘ ... en **klimatfråga**, för när ekosystemen och marken förstörs och skadas, påskyndas den globala uppvärmningen
- ✘ ... en **ekonomisk fråga**, för naturkapital förser industrin med nödvändiga resurser
- ✘ ... en **säkerhetsfråga**, för förlorade naturresurser kan leda till konflikter, särskilt i utvecklingsländer
- ✘ ... en **livsmedelssäkerhetsfråga**, för pollinerare och jordorganismer spelar en avgörande roll i vårt livsmedelssystem
- ✘ ... en **hälsofråga**, för naturen förbättrar kvaliteten på luften, vattnet och jordmånen, minskar exponeringen mot föroreningar och kyler våra städer
- ✘ ... en **etisk fråga**, för förlorad biologisk mångfald drabbar de fattigaste hårdast, vilket ökar ojämlikheten
- ✘ ... en **fråga om rättvisa mellan generationerna**, för vi berövar våra efterkommande förutsättningar för ett fullgott liv
- ✘ en **moralisk fråga**, för vi borde inte förstöra den levande planeten

Dessutom utgör naturen grunden för alla FN:s mål för hållbar utveckling:

Våra samhällen vilar på den och den är basen för ekonomin.

Bild från <https://www.stockholmresilience.org/images/18.36c25848153d54bdba33ec9b/1465905797608/sdgs-food-azote.jpg>

Vi förlorar naturvärden som aldrig förr ...

- ✘ Mänsklig aktivitet har pressat planeten till en sjätte massutrotning och över en miljon arter riskerar att försvinna
- ✘ Djur- och växtbestånden i världen har minskat med 60 procent mellan 1970 och 2014
- ✘ Den biologiska mångfalden ovan och under jord minskar i alla delar av världen i en aldrig tidigare skådad takt
- ✘ Förlusten hänger nära samman med klimatförändringen och är en del av en allmän ekologisk kris

Arter dör nu ut 100–1 000 gånger snabbare än i förmänsklig tid över hela världen. Det är den största massdöden sedan dinosaurierna försvann. Omkring 42 procent av de landlevande djur- och växtarterna som vi vet trenden för har minskat det senaste decenniet.

Tropiska skogar förstörs i snabb takt och en areal som motsvarar Greklands försvinner varje år. I de skogarna finns den största koncentrationen av biologisk mångfald på planeten. Skogsområdena täcker nu endast 68 procent av den yta som var täckt under förindustriell tid.

Om den globala temperaturen ökar med 2 °C kommer **tropiska korallrev att försvinna** och en halv miljard människors uppehälle går om intet.

I marken finns en förbluffande mångfald: 25 till 30 procent av alla arter på planeten tillbringar hela eller delar av sitt liv i jorden. **Mångfalden i jorden** påverkas starkt av människans aktiviteter. Mark- och jordförstörelsen i och utanför EU försämrar den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna ytterligare, t.ex. försörjningen av rent vatten och näringsrik föda, koldioxidinfångning eller skydd mot erosion.

Särskilt insekter försvinner i dramatisk takt. Insekterna är viktiga, för de är föda åt större djur som fåglar, fladdermöss, reptiler, amfibier och fiskar. Om den födokällan försvinner kommer djuren att svälta ihjäl. Insekterna utför även tjänster som pollinering, håller tillbaka skadedjur och återvinner näringsämnen.

En regnskodsstudie i Puerto Rico från 2018 rapporterade om biomassa-förluster på mellan 98 och 78 procent bland [leddjur](#) som söker föda på marken och lever bland träden sedan 1980-talet, med årliga förluster på runt två procent. Som ett resultat av detta såg man i samma område liknande minskningar bland fåglar, grodor och ödlor.

En genomgång av 73 historiska rapporter om insekternas tillbakagång visade att med dagens minskningstakt kommer 40 procent av världens insektsarter att utrotas de närmaste decennierna.

Haven lider också och det finns nu över 400 döda zoner i haven runt om i världen, främst på grund av gödningsmedel som läcker ut i havet.

Sedan 1970 har våtmarkerna minskat med hälften i Väst-, Central- och Östeuropa, samtidigt som 71 respektive 60 procent av bestånden av fisk och amfibier har gått ned det senaste årtiondet. I Väst- och Centraleuropa och västra delarna av Östeuropa hotas just nu minst 37 procent av sötvattenfisken och omkring 23 procent av amfibierna av utrotning.

Länkar

<https://ipbes.net/news/ipbes-global-assessment-preview>

Europeiska röda listan över träd

<https://www.iucn.org/news/species/201909/over-half-europes-endemic-trees-face-extinction>

Tysk insektsstudie ([Hallmann et al., 2017](#)).

Puerto Rico-studien ([Lister och Garcia, 2018](#))

Brittisk studie

https://www.somersetwildlife.org/sites/default/files/2019-11/FULL%20AFI%20REPORT%20WEB1_1.pdf

Studie från 2019 https://www.insect-respect.org/fileadmin/images/insect-respect.org/Rueckgang_der_Insekten/2019_Sanchez-Bayo_Wyckhuys_Worldwide_decline_of_the_entomofauna_A_review_of_its_drivers.pdf

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0006320718313636>

Vi ser redan effekterna av förlusten av biologisk mångfald

- ✘ Många tjänster vi får från naturen blir sämre på grund av den förlorade biologiska mångfalden
- ✘ Det handlar om bevarande av livsmiljöer, pollinering, reglering av mängden och kvaliteten på sötvatten, jordmånsbildning, översvänningsreglering och koldioxidinfångning

Sedan 1970 har 60 procent av alla viltlevande populationer av ryggradsdjur försvunnit från jorden enligt WWF. Det är över hälften av alla fåglar, däggdjur, reptiler, amfibier och fiskar på bara 50 år.

Mycket av förlusterna sker utanför Europa, så mörkertalet är stort. Mellan 30 och 50 procent av mangroven har dött eller röjts de gångna 50 åren och nästan hälften av korallreven har förstörts. Men stora förluster har skett även i Europa. En studie från 2017 visade att [biomassan](#) av flygande insekter har minskat med 76 procent i skyddsområden i Tyskland sedan 1990, en minskning med nästan tre procent varje år.

Om vi inte ändrar kurs kommer hela mänskligheten att påverkas. Vi behöver en djupgående och transformativ förändring för att hejda förlusterna i biologisk mångfald ovan och under jord och sluta skada naturen. De som påverkas mest just nu är människor på landsbygden i utvecklingsländer som är direkt beroende av naturen för sina dagliga behov, men med tiden kommer effekterna att märkas i mycket bredare skala.

Det handlar inte bara om förlusten av djur och växter. När vi förlorar den biologiska mångfalden förlorar vi ekosystemtjänster – det där som naturen gör gratis. En fjärdedel av världens befolkning är fattig och mer än nio av tio som lever i extrem fattigdom är till någon del direkt beroende av skogen för sitt uppehälle – likväl tillhör de tropiska skogarna de områden som drabbas hårdast av förlorad biologisk mångfald.

I den utvecklade världen, där det totala värdet på produktionen av jordbruksgrödor har trefaldigats sedan 1970, har andra bidrag från naturen minskat, t.ex. det organiska kolinnehållet i marken och mångfalden av pollinerare, vilket visar att dessa kortsiktiga produktivitetsvinster inte är hållbara.

Markförsämringen har redan minskat produktiviteten för nästan en fjärdedel av jordens landyta. Europeiska vilda pollinerare tappar dramatiskt i mångfald och antal, och många närmar sig gränsen för utrotning. Enligt den europeiska röda listan över träd närmar sig mer än hälften av Europas endemiska träd utrotning.

Se <https://www.iucn.org/tags/work-area/red-list>

https://wwf.panda.org/knowledge_hub/all_publications/living_planet_report_2018/

Effekterna kommer att förvärras om trenden fortsätter

- ✘ Förlusten av biologisk mångfald leder till sekundär utrotning, en kedjeeffekt där utdöendet av en art leder till att nästa art dör ut, och nästa ...
- ✘ Uppemot fem miljarder människor kommer att ställas inför ökande vattenföroreningar och otillräcklig pollinering, som påverkar livsmedelsförsörjningen med framtida scenarion för markanvändning och klimatförändring.
- ✘ När vi skadar ekosystemen pumpar de ut koldioxid i stället för att lagra den. Sådana s.k. återkopplingar accelererar klimatförändringsprocessen.

Förlorad biologisk mångfald gör det omöjligt att nå FN:s mål för hållbar utveckling. Redan hälften av de 44 målen som gäller fattigdom, hunger, hälsa, vatten, städer, klimat, hav och markförstöring undermineras av kraftiga negativa trender i naturen och dess bidrag till oss människor.

Ett av de största bekymren med både klimatförändringen och förlusten av biologisk mångfald är s.k. "tipping points". Detta är de kritiska punkter som vi aldrig får nå, för gör vi det kan det leda till omfattande, plötsliga förändringar som gör att ett system ställs om i ett annat läge. Dessa skiften är svåra eller omöjliga att vända tillbaka och kan få drastiska negativa konsekvenser. Ett historiskt exempel är Newfoundland's torskfiske på 1990-talet, då biomassan av torsk helt plötsligt sjönk till en procent av sin tidigare omfattning på grund av ihållande överfiske. Bestånden förväntas inte återhämta sig förrän i bästa fall till 2030.

Flera betydande tipping points har konstaterats för miljön i världen, t.ex. för Grönlands istäcke, glaciärer i Alperna, mark som förvandlas till öken och korallrev. Efter dessa tipping points finns det kanske ingen återvändo – vid en sådan punkt startar självförstärkande återkopplingar och det finns risk för miljökollaps.

Nästan en tredjedel av de revbildande korallerna, hajarna och hajsläktingarna och över en tredjedel av havsdäggdjuren hotas nu av utrotning.

Förlusten av biologisk mångfald är en rot till konflikter och migration som påverkar alla samhällens livsviktiga intressen. Och det är dåligt för affärerna. Enligt Världsekonomiskt forums årliga globala riskrapporter tillhör olika sorters naturkapital, t.ex. vatten, jord och biologisk mångfald de komponenter som utgör de troligaste och största källorna till hot mot vår ekonomi och samhället.

Den amerikanske biologen Paul Ehrlich jämförde artförlusten med att man slumpvis tar bort nitar från en flygplansvinge. Planet kanske fortsätter att flyga ett tag, men förr eller senare slutar det med katastrof.

MEN – än finns det hopp! Vi har fortfarande tid att vända trenden för förlusten av biologisk mångfald och hålla klimatförändringen på hanterbara nivåer – förutsatt att vi agerar snabbt och i massiv omfattning! Tiden är den största utmaningen för oss. Enligt IPCC:s senaste specialrapporter blir de kommande tio åren avgörande.

Länkar

Världsekonomiskt forums globala riskrapport 2020

<https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2020>

Europas MiljöTillstånd och utblick 2020 (SOER), Europeiska miljöbyrån:

<https://www.eea.europa.eu/publications/soer-2020>

Men spelar det egentligen någon roll?

- ✘ Männsligheten förbrukar mer resurser per år än vad jorden kan producera per år sedan 1970-talet.
- ✘ Nu behövs det 1,6 jordklot för att möta våra krav på naturen varje år.
- ✘ Uppåt 300 miljoner människor löper redan större risk för översvämningar och orkaner på grund av förlorade livsmiljöer och skydd i kustområden.

Vi utövar en kollektiv påverkan på jorden som aldrig tidigare skådats i planetens historia.

Mänsklig aktivitet har nu på ett väsentligt sätt förändrat tre fjärdedelar av miljön på land och två tredjedelar av miljön i haven. År 2019 inföll *Overshoot Day* – dagen då vi förbrukade mer resurser än jorden kan återskapa på ett år – den 29 juli.

Över en tredjedel av världens landyta och nästan tre fjärdedelar av sötvattentillgångarna går nu till vegetabilie- eller animalieproduktion.

Att förlora biologisk mångfald betyder att vi förlorar möjligheter för framtiden, t.ex. att kunna utveckla nya läkemedel.

Omkring 70 procent av cancermedicinerna är antingen naturliga produkter eller syntetiska produkter inspirerade av naturen, och fyra miljarder människor förlitar sig primärt på naturmediciner. Förlust av biologisk mångfald betyder att vi går miste om läkemedel i oräkneligt antal innan de ens upptäckts – en oåterkallelig förlust för mänskligheten.

Det här har betydelse även på ett personligt plan. Naturen har många förebyggande och återställande effekter på hälsan. Regelbundna kontakter med naturen kan minska stress och främja fysisk aktivitet, något som ger positiva effekter på humör, koncentration och hälsa och minskar riskerna med en inaktiv livsstil. Rapporter på senare tid från mångfaldskonventionen (CBD) och WHO bekräftar att friska ekosystem är nyckeln för att förebygga sjukdomar och bör ses som en grundbult i en kostnadseffektiv hälso- och sjukvård.

Också Europas jordbrukssystem har blivit en starkt drivande kraft bakom förlusten av biologisk mångfald. Den utbredda användningen av bekämpningsmedel och gödningsämnen, jorderosion och ersättandet av blandskog med monokulturplantager påverkar Europas ekosystem negativt. När jordarna försämras blir de mindre bördiga, kräver mer kemiska tillsatser och förlorar förmågan att hålla kvar vatten och koldioxid. Det gör i sin tur att översvämningar blir vanligare och mer intensiva och det bidrar till utsläppen av växthusgaser.

Förutom det tryck vårt livsmedelssystem utsätter vattnet, ekosystemen och den biologiska mångfalden för, så kastas omkring en tredjedel av all mat som produceras i världen. Det motsvarar cirka 1,3 miljarder ton varje år. I EU går runt en femtedel av vår livsmedelsproduktion förlorad eller kastas. Det motsvarar 88 miljoner ton mat till en kostnad av 143 miljarder euro.

Länkar

Biologisk mångfald och hälsa <https://www.cbd.int/health/stateofknowledge/>

Overshoot Day <https://www.overshootday.org/>

Så varför förlorar vi biologisk mångfald?

- ✘ Förlust av livsmiljöer, överexploatering, klimatförändring, föroreningar och invasiva främmande arter – allt detta bidrar till förlust av biologisk mångfald.
- ✘ Men den underliggande orsaken är ohållbara mänskliga aktiviteter.
- ✘ Vårt begär efter nya resurser driver på avskogning, förändrar mönster för markanvändning och förstör naturliga livsmiljöer på hela jordklotet.

Den viktigaste anledningen till klimatkrisen och den ekologiska krisen är ohållbara produktions- och konsumtionsmönster. Den ackumulerade effekten av en ekonomisk modell där vi designar, tillverkar, använder och sedan kastar bort i stället för att återanvända eller återvinna får oavsiktliga bieffekter.

Att utvinna och bearbeta material, bränslen och livsmedel ligger bakom 90 procent av förlusterna av biologisk mångfald och hälften av alla utsläpp av växthusgaser enligt internationella resurspanelen, IRP.

Vår konsumtiska ekonomiska modell innebär att politiska cykler och offentliga och finansiella institutioner fokuserar på kortsiktiga problem och ignorerar de vidare konsekvenserna på lång sikt.

Klimatförändringen påverkar redan förlusten av biologisk mångfald och samverkar med andra pådrivande faktorer och förvärrar dem. Det kommer sannolikt också att öka effekterna från de andra orsakerna till förlusten av biologisk mångfald i framtiden. De effekterna kommer att bli ännu tydligare i takt med att temperaturen fortsätter stiga.

I Europa är huvudorsaken till förlusten av biologisk mångfald den förändrade markanvändningen. Jordbruks- och skogsbruksmetoderna har blivit mer intensiva med mer kemiska tillsatser, fickorna mellan fälten har blivit färre och skördarna mindre varierade. Den här bristen på variation innebär bl.a. betydligt färre insekter och – som en följd av det – färre fåglar. Stöd kopplade till produktion där kvantitet stimuleras framför kvalitet och variation är en bidragande faktor.

Städer och stadsområden har expanderat enormt, vilket hårdgör marken och lämnar mindre utrymme för natur. Och när jordbruksmark och stadsutveckling inte lämnar något utrymme för natur blir följden en förlust av biologisk mångfald. Många människor och företag är omedvetna om i vilken utsträckning vårt samhälle är beroende av biologisk mångfald. Att ta BNP som det viktigaste måttet på ekonomisk utveckling kan överskugga den fulla omfattningen av vår inverkan på miljön.

Länkar

<https://sdg.iisd.org/news/global-outlook-highlights-resource-extraction-as-main-cause-of-climate-change-biodiversity-loss/>

https://wedocs.unep.org/bitstream/handle/20.500.11822/27518/GRO_2019_SPM_EN.pdf?sequence=1&isAllowed

Berätta mer om kopplingen till klimatförändring

- ✘ Om vi talar om konsekvenser är den globala krisen för biologisk mångfald lika allvarlig som klimatförändringen.
- ✘ Förlust av biologisk mångfald och klimatkrisen hänger inte bara ihop – de späder på varandras effekter.
- ✘ Men att skydda den biologiska mångfalden och återställa ekosystem är ett utmärkt sätt att parera effekterna av klimatförändringen.

Klimatförändringen är katastrofalt dålig. I en interinstitutionell framåtblickande studie som tagits fram av ESPAS för EU-institutionerna uttrycktes det så här: Klimatrelaterade beslut kommer inte bara att avgöra framtiden för våra ekonomier och samhällen, utan även för människan som art.

Till råga på allt påverkas den biologiska mångfalden starkt av klimatkrisen. Förutom att **klimatförändringen** påverkar människors välbefinnande **gör den även ekosystemen mer sårbara** och intensifierar effekterna av andra faktorer som driver på förlusten av biologisk mångfald, däribland förlust och fragmentering av livsmiljöer, föroreningar, överexploatering och invasiva främmande arter.

Klimatförändringen påverkar redan landskapet på land och till havs runt polerna dramatiskt och ökar på skogsbränder, vilket ger stigande temperaturer som orsakar lidande för viltlevande växter och djur i takt med att livsmiljöerna runt polerna förändras och kontinenter brinner. Våra hav absorberar över 90 procent av jordens överskottsvärme, och när de värms upp blir de mindre gästvänliga för livet i havet och frigör mer koldioxid till atmosfären. Grässlätter och savanner försvinner, förvandlas till öken och försämras snabbare än någon annan typ av livsmiljö på planeten, som en följd av stigande temperaturer.

Samtidigt har förlusten av biologisk mångfald en negativ inverkan på klimatet. I stället för att lagra koldioxid i jordar och biomassa, skickar ekosystemen tillbaka den i atmosfären. Avskogningen ökar mängden koldioxid i atmosfären, vilket i sin tur orsakar ännu mer förlorad biologisk mångfald.

Förlust av biologisk mångfald och klimatförändringen hör alltså ihop och påverkar varandra inbördes. Vi kan inte ta itu med förlusten av biologisk mångfald utan att samtidigt ta itu med klimatförändringen och tvärtom.

Men vad som är positivt är att bevarande och återställande av den biologiska mångfalden och ekosystemen kan bidra på ett avgörande sätt till att motverka klimatförändringen – så mycket som 30 procent av våra mål för att mildra klimatförändringen går att nå med naturbaserade lösningar, t.ex. att återställa skogar, jordar och våtmarker. Om vi riktar in oss på beteendeförändring och konsumtionsmönster, t.ex. överdriven köttkonsumtion, kan vi sänka trycket ytterligare både vad gäller biologisk mångfald och klimatförändring.

”Globala trender till 2030” (ESPAS 2019)

https://espas.secure.europarl.europa.eu/orbis/sites/default/files/generated/document/en/ESPAS_Report2019.pdf

Klimatförändring och förlust av biologisk mångfald är två sidor av samma mynt:

https://wwf.panda.org/our_work/climate_and_energy/climate_nature_future_report/

Känner folk till det här?

Det är fortfarande få som känner till den biologiska mångfaldens betydelse, men vi blir fler

Studier som IPBES (den mellanstatliga plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster) globala bedömning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster antogs i maj 2019 och tv-serier som "Den blå planeten" hjälper till att återställa balansen.

I en Eurobarometerstudie med mer än 27 000 personer i alla medlemsstaterna som publicerades i maj 2019, höll 95 procent av de svarande med om att vi har ett ansvar att ta hand om naturen, och att ta hand om naturen är en förutsättning för att vi ska kunna ge oss i kast med klimatförändringen. Omkring 93 procent ansåg också att vår hälsa och välfärd baseras på naturen och den biologiska mångfalden. Allt fler medborgare blir medvetna om naturens och ekosystemens positiva roll när det gäller hälsa och livsmedelstrygghet och för att mildra och anpassa oss till klimatförändringen och andra fördelar.

Medan momentum håller på att skapas kring biologisk mångfald bland olika aktörer, däribland företag, olika nivåer inom det offentliga och medborgare, har ännu inte alla nått fram till samma slutsats och står bakom uppfattningen att det finns ett akut behov att ta itu med de faktorer som direkt och indirekt driver på förlusten av biologisk mångfald.

Länk till Eurobarometer

<https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/special/surveyky/2194>

IPBES rapport <https://ipbes.net/news/ipbes-global-assessment-preview>

Hur kan vi hejda förlusten?

- ✘ Vi behöver skära ned på koldioxidutsläppen drastiskt och måste skala upp de till buds stående lösningarna.
- ✘ Vi behöver ett ambitiöst globalt avtal för att stoppa förlusten av biologisk mångfald på CBD COP 15 i Kina nästa år i enlighet med EU:s gröna giv.
- ✘ Den kommande globala ramen för biologisk mångfald för åren efter 2020 måste sätta naturen på en återhämtningskur med snabba och djupgående transformativa förändringar.

Forskarna säger att de kommande tio åren är avgörande. Vi måste på djupet förändra vårt sätt att leva och bedriva verksamhet, allt från vårt energisystem och hur vi använder marken till byggnader, städer, transport och livsmedel, och vi behöver nå neutralitet när det gäller markförsämring till 2030 och koldioxidneutralitet till 2050 eller tidigare. Den gröna giv är EU:s svar på den här krisen.

Många lösningar finns redan, men vi måste använda dem i bredare och mycket större skala. Vi behöver genomföra dem snabbt, använda renare energikällor, minska avskogningen, förvalta marken bättre och gå över till hållbart jordbruk.

Vi behöver reducera nya koldioxidutsläpp kraftigt och börja ta bort koldioxid från atmosfären. Växters och planktons fotosyntes är den bästa tekniken för att ta bort koldioxid vi har, så vi ska skydda och återställa ekosystemen och hejda deras försämring. Och vi behöver en övergång där ingen lämnas efter, för att undvika en situation där folk känner större rädsla för de föreslagna åtgärderna än för effekterna av klimatförändringen.

För att ta världsledarskapet i Kina måste EU övertyga sina partners om att EU redan agerar för den biologiska mångfalden på hemmaplan och i världen.

Vi behöver omsätta oron för den biologiska mångfalden i politiska beslut på alla nivåer, från odling och jordbruk till nationella planer för energi och transport. Att omvandla vår civilisation och ekonomi för att göra dem mer hållbara kommer att kräva ett mer sammankopplat tänkande och en mer holistisk strategi för socialpolitik.

Företagen börjar inse att de är beroende av naturresurser för trä, virke och byggmaterial. Ekosystem pollinerar grödor, filtrerar vatten, hjälper avfall att sönderdelas och reglerar klimatet. Att förlora natur medför direkta kostnader för företagen i form av operativa risker, kontinuiteten i distributionskedjan, ansvars- och anseenderisker, marknadsandelar och finansiella risker.

Företagen som ligger längst fram har förståelse för riskerna, men det har ännu inte spritt sig och blivit allmängods. I allmänhet är kunskaperna mycket begränsade när det gäller hur affärsmodeller och materialförsörjning hänger ihop med natur och biologisk mångfald. Politiken måste tillhandahålla ramarna som gör det möjligt för företag att anpassa sina modeller för en konsumtion och produktion som bidrar till att den biologiska mångfalden bevaras och används på ett hållbart sätt. En strategi som tar hänsyn till den biologiska mångfalden skapar goodwill hos kunderna och nya affärsmöjligheter för alla.

Länkar

En europeisk grön giv https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/european-green-deal-communication_en.pdf

<https://www.newscientist.com/article/2201697-destruction-of-nature-is-as-big-a-threat-to-humanity-as-climate-change/#ixzz67LcfLAVb>

Finns det bra exempel vi kan ta efter?

Många företag inser nu vikten av att bedöma, värdera och redovisa sin påverkan och sitt beroende av naturkapital och ekosystemtjänster. De inser hur det kan hjälpa dem att bedöma finansiell risk och rusta sig med ett fullständigt och hållbart mätsystem för 2000-talet.

Fördelarna för företagen är t.ex. dessa:

- ✘ långsiktig bärkraft i affärsmodeller
- ✘ kostnadsbesparingar
- ✘ ökad operativ effektivitet
- ✘ större marknadsandelar
- ✘ tillgång till nya marknader, produkter och tjänster
- ✘ förutsebara och stabila distributionskedjor
- ✘ bättre relationer med intressenter och kunder

Storföretag visar aktivt engagemang i koalitionen för naturbaserade lösningar som uppstod ur klimattoppmötet i New York 2019.

Ledande finansföretag i EU utvecklar metoder för att mäta sin påverkan på portföljnivå.

Plattformen för affärer och biologisk mångfald inbegriper ett antal fallstudier från hela Europa: https://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business/index_en.htm

Det finns många bra exempel för beslutsfattare på miljöområdet att ta efter. Målinriktade bevarandeåtgärder har ofta visat sig vara effektiva i Europa. Det iberiska lodjuret har t.ex. kommit tillbaka från randen av utrotning (från 52 individer 2002 till 327 år 2014) och kejsarörnen, även den i Spanien, har återhämtat sig från omkring 30 häckande par på 1970-talet till över 300 par 2011 – båda med hjälp av EU:s Life-fond. Sedan 1992 har EU:s LIFE-fond bidragit med över 3 miljarder euro till naturprojekt i hela Europa.

För fler exempel, se Natura 2000-priser

https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/awards/index_en.htm

Fler exempel på Life-programmet <https://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm>

Om du vill läsa om fler exempel på pågående naturbaserade lösningar runt om i Europa, se <https://oppla.eu/nbs/case-studies>, för fler exempel i världen, se <https://nature4climate.org/nbs-case-studies/>

Vad gör EU för att lösa problemet?

- ✘ EU:s gröna giv har angett förutsättningarna för den ambitiösa agenda vi behöver.
- ✘ EU leder kampanjen för ett ambitiöst mål i Kina nästa år.
- ✘ En ny EU-strategi för att ta itu med förlusten av biologisk mångfald har antagits.
- ✘ EU är en stor anhängare och givare till projekt för bevarande av den biologiska mångfalden i hela världen.

EU:s ansträngningar för att hejda förlusten av biologisk mångfald ovan och under jord innefattar en strategi för biologisk mångfald till 2020 (Vår livförsäkring, vårt naturkapital: en strategi för biologisk mångfald i EU fram till 2020), **en handlingsplan för 2017** för att förbättra dess genomförande (En handlingsplan för naturen, människorna och näringslivet) samt kraftfull lagstiftning, t.ex. fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet, ramdirektivet för vatten, ramdirektivet om en marin strategi och Natura 2000-nätet för skyddsområden.

Även om framgångarna hittills varit begränsade när det gäller att stoppa förlusten av biologisk mångfald borde situationen förändras när en ny strategi antas.

Den kommande strategin för biologisk mångfald kommer att innehålla ambitiösa och realistiska åtaganden. De centrala komponenterna är mer naturskydd, en ambitiös plan för naturens återhämtning för att återställa friska ekosystem och en ram som ska göra det möjligt att sporra en transformativ förändring. Syftet är att uppmuntra integreringen av ekosystem och deras tjänster i all ekonomisk aktivitet i linje med principen "gör ingen skada" på den biologiska mångfalden och klimatet.

EU siktar på att världens ledare ska enas om en ambitiös global ram för biologisk mångfald för att slå vakt om den biologiska mångfalden. Det kommer att motsvara 1,5-gradersmålet från Paris. Detta mångfaldskonventionens 15:e möte (CBD COP 15) kommer att gå igenom de framsteg som gjorts för att nå världens nuvarande mål för biologisk mångfald och höja ambitionsnivån de kommande tio åren.

Det övergripande målet kommer att underbyggas av nationella åtaganden om hur man ska nå målen, en robust mekanism för kontroll och översyn av strategin och lämpliga steg för att bygga upp finansiering och kapacitet. Avtalet ska också innehålla långtgående och mätbara mål för att ta itu med den biologiska mångfaldens tillstånd, de faktorer som driver på förlusten av biologisk mångfald och skapa viktiga stödresurser, t.ex. finansiering och bättre kunskaper.

Som en del av den gröna givningen ingår EU internt ett tydligt åtagande att göra tre prioriteringar i strategin för biologisk mångfald, bland annat skydda den biologiska mångfalden mot skador, återställa skador där sådana redan uppstått och se till att omsorgen om den biologiska mångfalden är ett centralt drag inom alla andra relevanta politikområden.

Internationellt tillhör EU de ivrigaste förespråkarna för skydd av den biologiska mångfalden och hållbart nyttjande av naturresurserna. Unionen satsar över 350 miljoner euro årligen på biologisk mångfald i utvecklingsländer genom program som är direkt inriktade på biologisk mångfald och program om att göra biologisk mångfald till ett stående inslag i andra sektorer. År 2018 finansierade EU t.ex. 66 skyddsområden i 27 afrikanska länder söder om Sahara.

EU har sedan långt tillbaka haft ett mål att bromsa den minskande skogstäckningen senast till 2030 och minska den storskaliga tropiska avskogningen med 50 procent till 2020. EU:s frihandelsavtal innehåller kapitel om handel och hållbar utveckling med bestämmelser om miljöskydd, klimatförändring, biologisk mångfald och skogar, däribland en skyldighet att se till att miljöavtal som Parisavtalet och mångfaldskonventionen genomförs på ett effektivt sätt.

Länkar

EU:s gröna giv

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sv

EU:s strategi för biologisk mångfald

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:52011DC0244>

Natura 2000-nätet https://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm

EU:s naturlagstiftning https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/index_en.htm

EU:s handlingsplan

https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan/communication_en.pdf

Några av EU:s utvecklingsprojekt https://ec.europa.eu/europeaid/projects-ground_en

Vad kan jag själv göra?

- ✘ Prata om förlusten av biologisk mångfald
- ✘ Var försiktig med din resursförbrukning
- ✘ Gå med i någon kampanj för att bli bättre informerad och hjälp till att sprida idéerna

Misströsta inte – gör något! Om du börjar i det lilla upptäcker du att det är lättare att ta lite större steg. Börja med att prata om problemen med familj och vänner. Ta upp dem på jobbet och i skolan. Forskning visar att det bara krävs ett litet antal hengivna resonliga personer för att få till stånd stora sociala förändringar – ibland så lite som 3,5 procent!

Men sätt tryck på beslutsfattarna – brev och mejl kan få oanade effekter.

Möjligheterna är många. Börja med att tänka på ditt eget koldioxidavtryck och vad du kan göra för att göra det mindre – isolera huset, tänk nytt kring energiförsörjningen och välj hållbara transportsätt i första hand. Tänk på kläderna du köper och vad du verkligen behöver – och om de måste vara nya. Tänk över semestervanorna – man kanske kan vara lite längre på ett ställe i stället för att åka till många olika. Och tänk på dina pengar – använder banken dina investeringar på ett miljömässigt ansvarsfullt sätt?

Leta efter produkter och tjänster som har EU:s miljömärke som intygar utmärkta miljöegenskaper hos produkter och tjänster som uppfyller högt satta miljönormer under hela sin livscykel.

När du handlar, försök välja lokala varor som det är säsong för. Så kan du sänka dolda koldioxidutsläpp från transporter och lagring. Och om du kan – köp ekologiskt: ekologiska livsmedel innehåller mindre bekämpningsmedel, är ofta färskare särskilt om de är närproducerade och är mer miljövänliga eftersom ekogårdar är mer hållbara i sig. Överväg också att äta mindre kött – ett välavvägt kostintag är mycket snällare mot miljön.

Fundera på dina konsumtionsvanor. De flesta förlusterna av biologisk mångfald hänger ihop med att vi vill ha icke-återvunnet material, t.ex. när det gäller virke och textilier. Är du en del av problemet? Om du försöker följa de fyra R:en – *refuse, reduce, repair, recycle* (undvik, minska, reparera, återvinn) – hjälper du redan till att bekämpa förlusten av biologisk mångfald.

Länkar

https://ec.europa.eu/clima/citizens/tips_sv

https://ec.europa.eu/environment/nature/info/pubs/docs/brochures/biodiversity_tips/sv.pdf

Unep:s kampanj för en hållbar livsstil

<https://medium.com/disruptive-design/introducing-the-anatomy-of-action-a-unep-x-unschool-collaboration-to-activate-sustainable-986f2ec847e0>

